

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA
Muusikaosakond
Jazzmuusika õppekava

Vsevolod Tšelepis

REVIVAL
Loovpraktilise lõputöö kirjalik osa

Juhendaja:
Themuri Sulamanidze, MA

Viljandi 2016

SISUKORD

SISSEJUHATUS	2
1. PROGRESSIIVSE METALMUUSIKA AJALUGU	3
2. AUTORI MUUSIKALIST MAITSET JA LOOMINGUT MÕJUTANUD BÄNDID	4
3. MINU TEEKOND PROGRESSIIVSE METALI JUURDE.....	5
4. DIPLOMIKONTSERDI ÜLESEHITUS NING ESITAJAD	6
KASUTATUD ALLIKAD	9
SUMMARY	10
Lisa 1. Diplomikontserdi plakat.	11

SISSEJUHATUS

Käesoleva loov-praktilise lõputöö nimeks on Revival. Nimi tuleneb bändi Emphasis uuest samanimelisest albumist, mille lugusid ma esitan oma diplomikontserdil.

Esimeses peatükis räägin lühidalt progressiivse metalmuusika ajaloost, seda iseloomustavatest tunnustest. Toon välja mõned bändid, kes mängivad progressivset metalit ning kirjeldan nende muusikalise kõla erinevusi.

Teises peatükis räägin kahest peamisest bändist, mis on mõjutanud minu loomingulist teekonda. Kolmandas peatükis kirjeldan, kuidas olen jõudnud progressiivse metalini, mida olen katsetanud ja proovinud viimase viie aasta jooksul.

Neljandas peatükis toon välja lood, millest koosneb diplomikontserdi kava, kirjeldan nende lugude valmimisprotsessi.

1. PROGRESSIIVSE METALMUUSIKA AJALUGU

Progressiivne metal kujunes välja 20. saj 1990.-ndateks aastateks, kuid oma juurtega ulatub see stiil kaugetesse 1960.-1970.-ndatesse aastatesse. Stiil kujunes välja erinevate muusikastiilide, eelkõige *progressivse roki*, *grounge* ja *heavy metali* koosmõjul. *Progressiivsest rokist* olid laenatud kompositsioonivõtted, taktimõõdud, ebastandardised harmooniad, meloodiakäigud ja ansamblikooslused. *Progressiivse metali* jaoks on tüüpilised üsna pikad palad, keeruline esitamistehnika, lüürilise ja eepilise kooslus. Muusika on omapärane ja küllaltki raske tajuda.

1990.-ndate aastate keskpaigast alates hakati *progressiivseks metaliks* kutsuma muusikastiile, mis võisid olla üksteisest üsna erinevad. Näiteks, bändid King's X ja Opeth, mis mängivad *progressiivset metalit* on muusikalises mõttes absoluutselt erinevad. „King's X” määratleb ennast *grounge* teerajajaks, sel ajal kui Opeth'i loomingut võib viia *death-metali* alla tänu *growlingu*¹ ja raske *metali* soundi olemasolule nende lugudes.

Samuti on mõjutanud *progressiivse metali* kujunemist ka klassikaline muusika, mille elemente võib märgata bändide Symphony X ja Spock's Beard muusikas. Mõnede projektide nagu nt Liquid Tension Experiment ja bändide nagu nt Planet X loomingus on aga tunda *jazzi* mõju koos sellele iseloomuliku harmoonia ja fraseeringuga. Leidub ka bände, kes kasutavad oma loomingus *progressiivset metalit* koos *death metali*, *jazzi* ja *fusioniga*. (Progressive metal. Wikipedia)

¹growling – ehk urisemine, spetsiifiline vokaaltehnika, mida võib nimetada ka diafragmaliseks bassiks (Wikipedia).

2. AUTORI MUUSIKALIST MAITSET JA LOOMINGUT MÕJUTANUD BÄNDID

Minu loomingut on mõjutanud paljud erinevad bändid, kuid eelkõige on need Tool ja Meshuggah. Tunnen, et nende helikeel, muusika faktuur ja sound, taktisisene ja taktiväline polürütmika ning muudki elemendid on avaldanud mõju minu muusikalisele väljendusele kõige enam.

Tool – üks tuntumaid progressiivse metali bändidest saavutas populaarsuse 1990.-ndate aastate keskel. Bändi muusikalist stiili võib iseloomustada kui unikaalset, nimetades seda progressiivseks alternatiivmetaliks. Tool kasutab oma loomingus pealtnäha ühendamatuid elemente – juhuslikke taktimõõte, kompleksseid muusikalisi struktuure, keerulist lüürikat, kontseptuaalset stiili, monoliitset soundi. (Tool. Wikipedia)

Meshuggah on bänd, mis ühendab oma loomingus progressiivse ja *groove metali*, samuti võib neid nimetada matemaatilise metali rarajateks, kuna nad võtsid kasutusele taktimõõdud $5/4$, $5/8$, $7/8$, $11/8$, mis oli innovaatiliseks võtteks antud soundiga stiilis. (Meshuggah. Wikipedia)

3. MINU TEEKOND PROGRESSIIVSE METALI JUURDE

Olen juba ammu kätt proovinud arranžeringutega, milles kasutan selliseid digitaalseid helitötlusvahendeid nagu *EQ*², *Delay*³, *Reverb*⁴, *Audio slicing and peaching*⁵, helide kombineerimist, kahe või kolme heliallika kasutamist korraga. Kombineerides neid efekte individuaalse tracki peal erinevas järjekorras võib saada ootamatuid tulemusi. See tõukaski mind progressiivse metali poole, mis annab laiu võimalusi erinevate elektrooniliste ja sümfooniliste helide kombineerimiseks ning samuti võimalusi eksperimenteerida harmooniaga, mis võib tavapärase kõla raamistikust välja tulla, saavutades harjumatu atonaalse värvuse.

Viis aastat tagasi minust sai bändi Emphasis liige, mis spetsialiseerub just progressiivsele metalile. Kuna olen mänginud mitmete aastate jooksul selles bändis klahvpilli, siis olen toonud bändi helimaailma sümfooniliselt kõlavat elektroonilist heli. Viimase paari aasta jooksul oleme otsinud oma loomingule inspiratsiooni sellistelt bändidel nagu Porcupine Tree, Animals as Leaders ja muusikult Steven Wilsenilt. See kõik tõukas meid üha keerulisemate arranžeringute loomise suunas.

²EQ – helisageduste võimendamise ja mahavõtmise protsess heli töötlemiseks.

³Delay – helisignaali mitmekordne kordamine teatud ajavahemiku tagant.

⁴Reverb – helisignaali ruumilisuse lisamine.

⁵Audio slicing and peaching – heliraja fragmentide lõikamine ja nendega manipuleerimine.

4. DIPLOMIKONTSERDI ÜLESEHITUS NING ESITAJAD

Kontserdi kava koosneb 5 muusikateosest, mis pärinevad bändi Emphasis viimaselt albumilt „Revival“. Album loodi kõikide bändiliikmete koostöö tulemusel ning see ilmus Itaalia plaadifirma Underground Symphony alt aprillis 2016. aastal.

Diplomikontserdil esitatavad lood on

- 1 On the Wings of Freedom
- 2 Blind Faith
- 3 Emptiness
- 4 Shadow Falls
- 5 Running Man

Viimased kolm on spetsiaalselt minu diplomikontserdi jaoks loodud teosed. Antud lood on kirjutatud koostöös bändi Emphasis kitarrimängijaga. Samas oli minu rolliks ka klahvpillide partiide loomine, igale loole terviklikkuse andmine ning mõnede lugude jaoks tegelesin ka harmooniliselt ja meloodiliselt sobilike vokaalsete partiide väljamõtlemisega.

Diplomikontserdi ideele sai pandud alus mitu aastat tagasi *hardrock* teose „Running man“ loomisega. Võib öelda, et just sellest loost algaski bändi liikumine progressiivsema metali poole. Toona ilmus see lugu eraldi singlina, kuid uuel albumil ning ka diplomikontserdil esitatakse seda uues kõlas.

- **Running man**

Lugu sai oma nime Stephen King'i teose järgi „Running Man“, mis räägib inimesest, kes on sunnitud osalema õelas telešõus, et võita raha ja päästa oma perekond vaesuse ja ebavõrdsuse eest. Loo taktimõõt on 4/4, vormiline lahendus: intro, põhiteema, salm+refraan, salm+refraan, c-osa kitarril soolo, refraan, outro.

- **On the Wings of Freedom**

Vormiline lahendus: intro, instrumentaalintro, salm, refraan, vaheosa, salm, refraan, c-osa, refraan, outro. Loo taktimõõt on 4/4. Sõnum on lüürilise värvinguga, mis räägib sugulashingede ühinemisest ja vabaduse tundest.

- **Blind Faith**

Vormiline lahendus: intro, salm, refraan, salm, refraan, c-osa, refraan, outro. Loo taktimõõdud on 7/4 ja 4/4. Loo meeleolu on gootiliselt sünge ning sõnum kannab paratamatuse depressiivset ootust.

- **Emptiness**

Loo taktimõõt on 4/4. Vormiline lahendus: intro, salm, refrään, salm, refrään, c-osa, refrään, outro. Lugu räägib tühjusest inimese elus ja hinges ning seepärast on loo meeleolu küllaltki melanhoolne.

- **Shadow Falls**

Vormiline lahendus: intro, salm, refrään, c-osa, refrään, salm, d-osa, refrään, outro. Loo taktimõõt on 4/4. Laulu meeleolu on must-valge, laulu tekst räägib langevatest varjudest ning ettearvamatuses.

Diplomikontserdi pikkus on 30 min. Laval on 4 inimest, kes on bändi Emphasis liikmed:

Pavel Korotajev – kitarr. On lõpetanud Viljandi Kultuuriakadeemia kontrabassi erialal. Bändi Emphasis laulude arranžeerija.

Jekaterina Gritskova – basskitarr. On lõpetanud Viljandi Kultuuriakadeemia kultuurikorralduse erialal. Tegeleb bändi Emphasis promoga, osaliselt ka laulutekstide autor.

Maksim Spiridonov – kitarr. Osaliselt on laulu Shadow Falls arranžeerija. Kitarrimängijana on teda mõjutanud sellised bändid nagu Slayer, Dream Theatre.

Vsevolod Tšelep – trummid. Viljandi Kultuuriakadeemia üliõpilane trummi erialal. Tegutseb antud ansamblis ka arranžeerijana.

KASUTATUD ALLIKAD

http://www.peoples.ru/art/music/alternative_general/tool/

Wikipedia https://en.wikipedia.org/wiki/Progressive_metal

Wikipedia https://en.wikipedia.org/wiki/Tool_%28band%29

Wikipedia <https://en.wikipedia.org/wiki/Meshuggah>

Wikipedia https://en.wikipedia.org/wiki/Death_growl

SUMMARY

The main goal of this work is to describe the creative process and the musical influences leading to my diploma concert „Revival“. In the concert the brand new tunes from a new LP are introduced with a band called Emphasis.

In this work I write briefly about the history of progressive metal and main musicians/ bands of this style, who have inspired me to create my music. I describe my own musical experience and write about my activity in a band called Emphasis. In last chapter I write about the structure of the concert, about the tunes and the band members.

Lisa 1. Diplomikontserdi plakat.

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina __Vsevolod_Tšelepis_____

(autori nimi)

(sünnikuupäev:
__29.07.86_____)

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose
____Revival_____

(lõputöö pealkiri)

mille _____ juhendaja _____ on
____Themuri_Sulamanidze_____

(juhendaja nimi)

- 1.1.reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;
- 1.2.üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.

2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Viljandis, __07.06.16_____ *(kuupäev)*